

జిందగీ

ఈ ఏడాది.. ఆమె! అన్నిటా మిన్నగా నిలిచింది అతివే!! తాను ఇంటికి మాత్రమే పరిమితం కాదనీ...

అనితర సాధ్యాలకు దిక్సూచిని మహిళ నిరూపించుకుంది. సంపదలో మహాలక్ష్మి ఆవిడే! భారతీయ రైల్వేను నడుపుతున్నది ఆవిడే!! ఒకరు చిరుధాన్యాలకు చిరునామాగా నిలిస్తే... ఇంకొకరు సమాజ సేవకే జీవితాన్ని అంకితమిచ్చారు. ఒకరు సివంగీలా కదనరంగంలో కాలుదువ్వలే... వేరొకరు ఖడ్గమృగాలకు రక్షణగా నిలుస్తున్నారు. ఇలా అన్ని రంగాల్లోనూ స్త్రీ శక్తి ప్రకటితమైన సంవత్సరంగా 2023 నిలిచిపోతుంది. చట్టసభల్లో అతివలు తమ వాటాను అందుకున్న సంవత్సరమూ ఇదే

కావడం విశేషం. విభిన్న రంగాల్లో, వినూత్న మార్గాల్లో దూసుకుపోయి తెగువ చూపిన మగువల విజయాలను స్తుతించుకుంటూ ఈ అతివ నామ సంవత్సరానికి వీడ్కోలు పలుకుదాం.

మనసున్న సంపన్నురాలు

భారతదేశంలో సంపన్న మహిళ సామితి బాంబే అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియాలో ఆమె ప్రథమ స్థానంలో నిలిచారు. బ్యాంకుల్లో బిలియనీర్స్ ఇండెక్స్ ఈ విషయాన్ని తెలిపింది. ఈ క్రమంలో వ్యాపార దిగ్గజాలు ముఖ్య అంబానీ, గోతమ్ అదానీ కూడా ఆమెకుంటే తక్కువ మొత్తమే సంపాదించారు. ఈ ఏడాదిలో ఆమె 9.8 బిలియన్ డాలర్ల సంపద పెంచుకున్నారు. ప్రస్తుతం ఓపీ జిందాల్ గ్రూప్ సంపదలకు సామితి చైర్మన్ గా ఉన్నారు. ఆమె 1950లో అసోసియేషన్లో జన్మించారు. జిందాల్ సంస్థల పక్కాలు చేపట్టడానికి ముందు ఆమె భర్త ఓపీ జిందాల్ తో అన్ని విధాలుగా చేయూతను అందించారు. 4 బిలియన్ డాలర్లతో ఆమె 2016లో సంపన్న భారతీయల్లో 16వ స్థానంలో ఉండేవారు. ఇప్పుడు 5వ స్థానానికి చేరుకున్నారు. 2005లో ఓపీ జిందాల్ హెలికాప్టర్

ప్రమాదంలో మరణించారు. అలా తన 55వ ఏట ఎలాంటి వ్యాపార శిక్షణ లేకుండానే జిందాల్ గ్రూప్ నాయకత్వ బాధ్యతలు స్వీకరించారు. ఆమె దీక్షాదక్షతల పల్ల టెక్నోసెంటర్ గ్రూప్ విభిన్న రంగాలకు విస్తరించింది. అపారమైన వ్యధిరేటు సాధించింది. వ్యాపారవేత్తగా లాభాలను ఆర్జిస్తూనే సామితి తమ కంపెనీల్లో ఉద్యోగాల సృష్టికి ప్రాధాన్యమిచ్చారు. సమాజ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు విరాళాలు ఇచ్చారు. నాయకత్వం పాత్రలో స్త్రీలు కూడా లాభించగలరని నిరూపించారు. వివిధ కార్యకలాపాలతో స్త్రీ సాధికారతకు చురుగ్గా మద్దతునుస్తున్నారు. సామితి బాంబే 2005లో రాజకీయ రంగ ప్రవేశం చేశారు. భర్త మరణానంతరం హయానా శాసనసభకు ఎన్నికయ్యారు. ఓపీ జిందాల్ గ్రూప్ చైర్మన్ గా సామితి ఉక్కు, సిమెంట్, మిన్నర్స్, మౌలిక పనులకు రంగాల్లో టెక్నోసెంటర్ గ్రూప్ను విజయపథంలో నడిపిస్తున్నారు.

తెలంగాణ నుంచి తొలి నర్సు

తేజావత సుశీల తెలంగాణ నుంచి నేషనల్ ఫార్మేస్ నైటింగేల్ పురస్కారం అందుకున్న తొలి నర్సు. ఖమ్మం జిల్లా రఘునాథపాలెం సుశీల సొంతూరు. ఆమె భద్రాద్రి-కొత్తగూడెం జిల్లా ఎర్రగుంట ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రంలో ఆగ్రికల్ నర్స్ అండ్ మిడ్ వైఫ్ (ఎన్ఎం) గా పనిచేస్తున్నారు. స్థానికంగా ఉండే గొత్తికోయ అధివాసులకు 25 ఏండ్లకు పైగా వైద్యసేవలు అందిస్తున్నందుకుగాను ఆమెకు ఈ ప్రతిష్టాత్మక పురస్కారం దక్కింది. తమ పల్లెలో కళాశాల విద్య పరకు వెళ్లిన తొలి మహిళ కూడా సుశీల కావడం గమనార్హం. "రాష్ట్రపతి చేతుల మీదుగా అవార్డు అందుకోవడం ఎంతో ఆనందంగా ఉంది" అని తన సంతోషాన్ని పంచుకుంటూ సుశీల, నర్సుగా ఎంతోమంది శిశువులకు సుశీల ఊపిరిపోశారు. అయితే, ఈ ఏడాది ఏప్రిల్లో ఆమె 19 సంవత్సరాల కూతురు మరణించడం దురదృష్టకరం. "అవార్డుకు దరఖాస్తు పెట్టుతున్నది నా కూతురే. నా అవార్డును తనకే అంకితం చేస్తున్నాను. ఈ సమయంలో మా అమ్మాయి లేదన్న సంగతి సమర్థకావాలి" అంటూ సుశీల, వైద్య రంగంలో విశిష్టమైన సేవలు అందించిన నర్సుల కోసం ప్రత్యేకంగా ఫార్మేస్ నైటింగేల్ పేరుమీదుగా భారత ప్రభుత్వ ఆరోగ్య కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ 1973 నుంచి ఈ పురస్కారం ఇవ్వడం మొదలుపెట్టింది.

బాలికల భవిష్యత్తుకు హామీ

విద్యారంగంలో అత్యున్నత సేవలు అందించినవారికి వైకే పురస్కారం ఇస్తారు. దీన్ని ఖతార్ ఫౌండేషన్ ప్రధానం చేస్తుంది. ఈ ఏడాది మనదేశంలో గ్రామీణ బాలికలు బడిబాట పట్టడానికి దీక్షతో కృషిచేస్తున్న సఫీనా హాస్పిట్ ఈ పురస్కారం అందుకున్నారు. ఆమె బాలికా విద్య కోసం ఎదుర్కోవడం గర్వి అనే స్వచ్ఛంద సంస్థను స్థాపించారు. ప్రస్తుతం ఈ సంస్థ రాజస్థాన్, మధ్యప్రదేశ్, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్ రాష్ట్రాల్లోని 24 మేల గ్రామాల్లో తన కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తున్నది. ప్రభుత్వం, స్థానికలతో కలిసి సఫీనా చదువు మానేసిన అమ్మాయిలను మళ్ళీ బడి బాట పట్టించేందుకు కృషి చేస్తున్నారు. అలా ఇప్పటివరకు పద్యాలగు లక్షల పైబిలుకు మంది ఆడపిల్లలు తిరిగి బడుల్లో చేరాలా కృషిచేశారు. మరో పంతోమ్మిది లక్షల మందికి ప్రత్యామ్నాయ విద్యా పనులను అందించుటలోకి తెచ్చారు. "నాకు ఈ గుర్తింపు దక్కడం అరుదైన గౌరవంగా భావిస్తాను. బాలికల కోసం కృషి చేస్తున్న మా అందరి విజయమిది" అంటూ సఫీనా. ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న క్లిష్టమైన సమస్యలకు అమ్మాయిలు బాగా చదువుకోవడమే గొప్ప పరిష్కారం అన్నది ఆమె నిశ్చితాభిప్రాయం. అంతేకాదు చదువుకోవడం అమ్మాయిలకు సహజమైన హక్కు అంటూ. ఈ లక్ష్యం దిశగా ఎదుర్కోవడం గర్వి నిబద్ధతతో ముందుకు సాగుతున్నదని సఫీనా చెబుతారు. ఇక బడి మానేసిన బాలికలకు గుర్తింపడానికి ఆమె ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ ను వాడుతుంటున్నారు. అయితే, సాంకేతికతను ఎంతగా వాడుకున్నప్పటికీ మానవ మేలు కోణం ఉండాలి అంటూ సఫీనా. వచ్చే పదిహేనేళ్లలో కోటి మంది బాలికలకు మంచి విద్య అందేలా కృషిచేయడం తమ లక్ష్యమంటున్నారు సఫీనా. కేవలం చదువుకోవడం మాత్రమే కాకుండా బాలికలకు ఉద్యోగం, వైద్యం అవకాశాల కల్పనపైనూ దృష్టిపెడతామని ఆమె వేరొప్పున్నారు. భారతదేశ బాలికలకు అపారమైన అవకాశాలు, బంగారు భవిష్యత్తుకు ఎదుర్కోవడం గర్వి హామీ ఇస్తుంది.

రైల్వేలకు పెద్దదిక్కుగా

భారతీయ రైల్వేలది 168 ఏండ్ల చరిత్ర. అంతేకాదు ప్రపంచంలో అతి ఎక్కువ మంది ఉద్యోగులను కలిగిన సంస్థల్లో మన రైల్వే ఒకటి. ఇంతటి ఘనమైన చరిత్ర ఉన్న భారతీయ రైల్వేకు ముఖ్య కార్యనిర్వాహక అధికారులు (సీఈవో)గా పనిచేసే వాళ్లందరూ పురుషులే. ఈ ఏడాది సెప్టెంబర్లో ఇండియన్ రైల్వే ట్రాఫిక్ సర్కిల్ (ఇఆర్టీఎస్) అధికారి జయ వర్మ సినా తొలిసారిగా భారతీయ రైల్వేలకు చైర్మన్, సీఈవోగా నియమితులయ్యారు. ఈ స్థానానికి చేరుకున్న తొలి మహిళగా రికార్డు సృష్టించారు. ఈ పదవేళ్లలో ఆమె 2024 ఆగస్టు 31వరకు కోసనోగనున్నారు. అలహాబాద్ విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుకున్న జయ వర్మ సినా 1988లో ఇండియన్ రైల్వే ట్రాఫిక్ సర్కిల్

నోల్ ఉద్యోగిగా చేరారు. ఉత్తర రైల్వే, ఆగ్నేయ రైల్వే, తూర్పు రైల్వే విభాగాల్లో సేవలందించారు. కాగా, భారతీయ రైల్వే బోర్డుకు చైర్మన్, సీఈవో కావడం ఆమె ఆపరేషన్స్ అండ్ బిజినెస్ డెవలప్ మెంట్లో సభ్యురాలిగా ఉన్నారు. భారతీయ రైల్వే శాఖ తరఫున సరకు, ప్రయాణికుల రవాణా బాధ్యతలను చూసుకున్నారు. అంతకు ముందు రైల్వే బోర్డు ట్రాఫిక్ ట్రాన్స్పోర్ట్ షన్ విభాగంలో అదనపు సభ్యురాలిగా ఉన్నారు. 35 ఏండ్ల ఉద్యోగ జీవితంలో వాణిజ్య, బిల్, విజిలెన్సు విభాగాల్లో వివిధ బాధ్యతలు చేపట్టారు. అంతేకాదు ఆగ్నేయ రైల్వేలో ట్రాన్స్పోర్ట్ షన్ అండ్ బిజినెస్ డెవలప్ మెంట్లో నాల్గోండ్ల భారత హైకమిషన్లో రైల్వే సలహాదారుగా ఉన్నారు. భారత్-బంగ్లా మధ్య సమస్యను మైత్రి ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రారంభంలో ఆమె చొరవ కూడా ఉంది.

అతివ నామ సంవత్సరం నిరవత్సరం

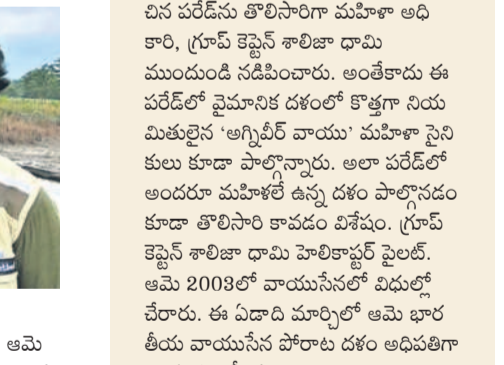
చిరుధాన్యాల అమ్మ

నడిమిదొడ్డి అంజమ్మ తెలంగాణ చిరుధాన్యాల మహిళా (మిల్లెట్ ఉమెన్ ఆఫ్ తెలంగాణ)గా పేరుగాంచారు. సంగారెడ్డి జిల్లా న్యాలకల్ మండలం గంగాధర్ గ్రామానికి చెందిన అంజమ్మకు పదిహేనేళ్ల వయసులోనే పెండ్లియైంది. అత్తగారొంటికి రైతు కూలీగా జీవితం మొదలుపెట్టారు. ఆ కర్షాక కౌలు రైతుగా మారారు. సేద్యంలో చిరుధాన్యాలకు ప్రాధాన్యమిచ్చిన అంజమ్మ ఇప్పుడు పదిహేనేళ్ల అసోమి. ఈ ముచ్చట అలా ఉంచితే ఈ ఏడాది (2023) చిరుధాన్యాల సంవత్సరం సందర్భంగా అంజమ్మకు వ్యవసాయ సామర్థ్యం (ఎఫ్ఎఫ్) ప్రపంచవ్యాప్తంగా చిరుధాన్యాల పండిస్తున్న కొంతమంది గురించి ఓ ప్రత్యేక వెబ్ సైట్ విడుదల చేసింది. ఆ జాబితాలో అంజమ్మకూ పేరు ఉంది. అలా తెలంగాణ పల్లె మహిళ అంతర్జాతీయ వార్షికోత్సవం నిలిచింది. వచ్చే ఏడాది కర్షాక రికార్డులకు అంజమ్మకు 80 రకాల వర్షాధార పంటల విత్తనాలు ఉన్నాయి. స్థానికంగా దొరికే పంటల విత్తనాలు భద్రపరుస్తున్నందుకు ఆమెకు 2015లోనే కేంద్ర ప్రభుత్వం 'ఫ్యాంట్ జీనోమ్ సేవీయర్' అవార్డు ఇచ్చి గౌరవించింది. "మేం విత్తనాలు అమ్ము, అవసరమైన వారికి పంట పండిన తర్వాత రైట్లప్పు విత్తనాలు ఇచ్చే హామీతో ఇచ్చిపుచ్చుకుంటాం. అంతే! ఈ విధానం దిగుబడి ఇబ్బడిముబ్బడిగా పెరగడానికి ఉపకరిస్తుంది. మా సుస్థిర అభివృద్ధికి సాధనం బన విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నాం" అని తన విజయగాధను వినవిస్తూ అంజమ్మ.

అటవీ క్షేత్ర సంరక్షకురాలు

ఒంటికొమ్మ ఖడ్గమృగం పేరు చెప్పగానే ఆసోలోని కజిరంగా నేషనల్ పార్క్ గుర్తొస్తుంది. బ్రహ్మపుత్ర నది పరీవాహక ప్రాంతంలో నిలవైన ఈ జాతీయ ఉద్యానవనం 1,355 చదరపు కిలోమీటర్ల విస్తీర్ణంలో ఉంటుంది. ఇందులో దాదాపు 2,800 ఖడ్గమృగాలు ఉన్నాయని అంచనా. వీటిలో పాటు పులులు, ఏనుగులు, ఎన్నో రకాల జంతువులు, పక్షులకు ఇది ఆవాసం. 1905లో ఏర్పాటైన కజిరంగా నేషనల్ పార్కులో 118 ఏండ్లగా పురుషుల్లో ఫీల్డ్ ఆఫీసర్లుగా వ్యవహరించారు. ఈ ఏడాది ఆగస్టులో ఇండియన్ ఫార్మేస్ సర్కిల్ అధికారి సోనాలి ఘోష్ ఫీల్డ్ ఆఫీసర్ గా నియమితులయ్యారు. ఈ బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్న తొలి మహిళగా ఆమె వార్షికోత్సవం నిలిచింది. వచ్చే ఏడాది కర్షాక రికార్డులకు అంజమ్మకు 80 రకాల వర్షాధార పంటల విత్తనాలు ఉన్నాయి. స్థానికంగా దొరికే పంటల విత్తనాలు భద్రపరుస్తున్నందుకు ఆమెకు 2015లోనే కేంద్ర ప్రభుత్వం 'ఫ్యాంట్ జీనోమ్ సేవీయర్' అవార్డు ఇచ్చి గౌరవించింది. "మేం విత్తనాలు అమ్ము, అవసరమైన వారికి పంట పండిన తర్వాత రైట్లప్పు విత్తనాలు ఇచ్చే హామీతో ఇచ్చిపుచ్చుకుంటాం. అంతే! ఈ విధానం దిగుబడి ఇబ్బడిముబ్బడిగా పెరగడానికి ఉపకరిస్తుంది. మా సుస్థిర అభివృద్ధికి సాధనం బన విధానాన్ని అనుసరిస్తున్నాం" అని తన విజయగాధను వినవిస్తూ అంజమ్మ.

సైన్యంలోనూ అగ్రస్థానమే

అక్టోబర్ 8న ప్రయాగరాజ్ దగ్గర్లోని బుచ్చాల్లో 91వ భారతీయ వైమానిక దళ దినోత్సవం జరిగింది. అప్పుడు నిర్వహించిన పరేడ్ ను తొలిసారిగా మహిళా అధికారి, గ్రూప్ కెప్టెన్ శాలిఖా దామి ముందుండి నడిపించారు. అంతేకాదు ఈ పరేడ్లో వైమానిక దళంలో కొత్తగా నియమితులైన 'అగ్రిటీర్ వాయు' మహిళా సైనికులు కూడా పాల్గొన్నారు. అలా పరేడ్లో అందరూ మహిళలే ఉన్న దళం పాల్గొనడం కూడా తొలిసారి కావడం విశేషం. గ్రూప్ కెప్టెన్ శాలిఖా దామి హెలికాప్టర్ పైలెట్. ఆమె 2008లో వాయుసేనలో విడుదల చేరారు. ఈ ఏడాది మార్చిలో ఆమె భారతీయ వాయుసేన పోరాల దళం అధిపతిగా బాధ్యతలు స్వీకరించిన తొలి మహిళగా రికార్డు సాధించారు. ప్రస్తుతం ఆమె పశ్చిమ సెక్టార్ మున్సిల్ స్టాన్ డివిజన్ నకు నాయకత్వం వహిస్తున్నారు. ఒక్క శాలిఖా మాత్రమే కాదు... భారతీయ నావికా దళంలో ఒక యుద్ధనౌకకు మాధవరెడ్డి చేసే బాధ్యతల్లో కమాండర్ ప్రేమ్ దేవ్ పురస్కారం అందుకున్న వింగ్ కమాండర్ డీపీకా మిశ్రా, ప్రపంచంలో అత్యంత ఎత్తయిన యుద్ధభూమి నియామిన్ తొలి మహిళా సైన్యాధికారిగా నియమితులైన కెప్టెన్ శివ హాసన్ మొదలైనవారి పురుషులతో ప్రత్యేకంగా భావించే వైద్యకర్షాల్లో అత్యంత కీలక బాధ్యతలు చేపట్టి 2023 సంవత్సరంలో వార్షికోత్సవ ప్రముఖంగా నిలిచారు. సభ్యులకు అమ్మాయిలకు సూచిత దాతల అయ్యారు.

ఆస్కార్ ఏనుగంత కథ వెనుక

ఉత్తమ డాక్యుమెంటరీ చిత్రాల జాబితాలో 'ది ఎలిఫెంట్ విస్కరర్స్'కు ఈ ఏడాది ప్రపంచ సినీ రంగంలో ప్రతిష్టాత్మక పురస్కారం ఆస్కార్ దక్కింది. ఈ చిత్రానికి కార్మికి గోనాలైట్ దర్శకత్వం వహించగా, గునీత్ మోగాం కపూర్ నిర్మాణ బాధ్యతలు చేపట్టారు. గునీత్ నిర్మించిన 'పీరియట్. ఎండ్ ఆఫ్ సెంటిస్' అనే డాక్యుమెంటరీ ఫ్యాట్ ఫిల్మ్స్ 2019లో కూడా ఆస్కార్ లభించడం విశేషం. ఇక 'ది ఎలిఫెంట్ విస్కరర్స్' కథ తమిళనాడులోని ముదుమల్ల పులుల అభయారణ్యం నేపథ్యంలో సాగుతుంది. ఈ ఆడవిలో అనాధలైన రెండు ఏనుగులను బెల్లీ, బొమ్మనే దంపతులు ప్రేమగా పెంచి పెద్దచేసిన సంఘటన ఈ డాక్యుమెంటరీకి ప్రేరణనిచ్చింది. "ది ఎలిఫెంట్ విస్కరర్స్ భారతీయంగా అందుకుంది. నాలుగుసార్లు ఒలింపిక్స్ భారత్ తరఫున ప్రాతినిధ్యం వహించింది. ఈ ఏడాది మార్చిలో దుబాయి టెన్నిస్ ఛాంపియన్షిప్ సానియా డీక్షాజీవితంలో చివరి మజిలీగా నిలిచిపోయింది. ఆక్రమణ ఆమెకు ఘనమైన వీడ్కోలు లభించింది. "ఏ క్రీడాకారుడి కైనా అత్యున్నతమైన పోటీలో దేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించాలనేది కల. నేను దాన్ని సాకారం చేసుకున్నాను" అని భారతదేశం తరఫున ఆడినందుకు సానియా గర్విస్తుంది.

ఘనమైన వీడ్కోలు ఆటల్లో భారతదేశ అమ్మాయిలకు సూచిత పురస్కారం ఉన్నాయి. సానియా డీక్షాజీవితంలో చివరి మజిలీగా నిలిచిపోయింది. ఆక్రమణ ఆమెకు ఘనమైన వీడ్కోలు లభించింది. "ఏ క్రీడాకారుడి కైనా అత్యున్నతమైన పోటీలో దేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించాలనేది కల. నేను దాన్ని సాకారం చేసుకున్నాను" అని భారతదేశం తరఫున ఆడినందుకు సానియా గర్విస్తుంది.